

Sygn. akt V Pa 21/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Miniecka (spr.)
Sędziowie:	SSO Romuald Kompanowski SSO Piotr Leń
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2014r. w Kaliszu

apelacji pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Kaliszu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 5 marca 2014 r. sygn. akt IV P 258/13

w sprawie z powództwa **A. B.**

przeciwko (...) **Sp. z o.o. z siedzibą w K.**

o odszkodowanie i odprawę

- 1. zmienia pkt. 1b zaskarżonego wyroku w ten sposób, że powództwo o odprawę pieniężną oddala;**
- 2. zmienia pkt. 3 zaskarżonego wyroku w ten sposób, że koszty zastępstwa procesowego między stronami wzajemnie znosi;**
- 3. zmienia pkt. 5 zaskarżonego wyroku w ten sposób, że kwotę 1.087,00zł (jeden tysiąc osiemdziesiąt siedem złotych) zastępuje kwotą 544,00zł (pięćset czterdzieści cztery złote);**
- 4. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 930,00zł (dziewięćset trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą, w tym kwotę 900,00zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

Powód A. B.wniósł pozew przeciwko (...) Spółce z o.o. w K.o odszkodowanie za nieuzasadnione wypowiedzenie umowy o pracę i o odprawę pieniężną. W uzasadnieniu żądania powód podniósł, że nie zgadza się z podaną przyczyną w

oświadczeniu o rozwiązaniu stosunku pracy, a faktycznym powodem jego zwolnienia są przyczyny ekonomiczne po stronie pracodawcy.

Pozwane (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, z siedzibą w K., wniosło o oddalenie powództwa podnosząc, że powód nie spełniał oczekiwań pracodawcy w zakresie wykonywania obowiązków pracowniczych, odstawał z pracą od pozostałych pracowników i w następstwie tego został zwolniony za wypowiedzeniem. Natomiast twierdzenie, iż został zwolniony z przyczyn leżących po stronie pracodawcy jest nieuprawnione.

Sąd Rejonowy w Kaliszu wyrokiem z dnia 5 marca 2014 r. uwzględnił w całości żądanie powoda i zasądził od pozwanego na jego rzecz kwotę 10.865,58 zł z tytułu odszkodowania za nieuzasadnione rozwiązanie umowy o pracę i taką samą kwotę z tytułu odprawy pieniężnej.

Wyrok powyższy zapadł w oparciu o następujący stan faktyczny :

W 1996 roku powód podjął pracę u pozwanego w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego – autotransportera powyżej 24 ton. Pracował niespełna dwa lata i odszedł do pracy w innej firmie transportowej, gdzie również pracował w charakterze kierowcy autotransportera. W lipcu 2000 roku powód ponownie podjął pracę u pozwanego w charakterze kierowcy autotransportera. W następstwie wypadku powód został uznany za częściowo niezdolnego do pracy i uzyskał rentę do dnia 31.05.2013 r. Będąc rencistą, powód nadal świadczył pracę na rzecz pozwanego pracodawcy. Powód miał orzeczony stopień niepełnosprawności. Powód został wytypowany przez pracodawcę do obsługi trasy K.– K. (1)(Słowenia) – K.(ok. 2150 kilometrów). Praca polegała na przewożeniu samochodów autotransporterem. Na trasie tej jeździło około 20 kierowców. Zdarzało się, że kierowcy oprócz tej trasy wykonywali kursy inne, zagraniczne i krajowe, również jadąc w trasę rozwozili pojazdy po dilerach w Polsce. Ze względów finansowych pracodawca zalecił kierowcą wykonywanie tak zwanych pięciu kółek, to jest pięciu tras K.– K. (1) – K.w przeciągu 4 tygodni (miesiąca). W dniu 03.06.2013 r. powód otrzymał oświadczenie pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę za wypowiedzeniem. Jako przesłankę decyzji podano: „brak wydajności i słabe wyniki ekonomiczne pracownika”. Pracodawca uściślił tą przesłankę tym, że powód nie wykonywał 5 kółek na trasie K.– K. (1) – K..

Pozwany w czerwcu 2013 r. zatrudniał ok. 290 pracowników (w tym ok. 40 niepełnosprawnych). We wrześniu 2013 r. r. pozwany zatrudniał 275, a w październiku 2013 – 265 pracowników. Pracodawca utracił kontrakt na przewozy na trasie tak zwanej(...)

W 2013 roku powód zgłaszał awarie przydzielonego pojazdu, samochód był kilkakrotnie naprawiany. Powód miał zbliżoną i porównywalną do innych kierowców liczbę przejechanych tras i kilometrów. Powód zarabiał średnio 3.621,86 złotych miesięcznie.

Kwota odszkodowania w wysokości 3-miesięcznego odszkodowania i odprawa wynoszą 10.865,58 złotych.

Powód nie miał wpływu na otrzymane zlecenie. O przydzieleniu kierowcy zadania decydował dyspozytor lub kierownik logistyki. Kierowca winien stosować się do przepisów o czasie pracy kierowców. Wykonanie 5 tras jest możliwe przy sprzyjających warunkach drogowych, załadunku, rozładunku itp.

W oparciu o powyższy stan faktyczny, zdaniem sądu I instancji, podana przez pozwanego przyczyna wypowiedzenia jest nieuzasadniona. Nie można porównywać ilości przejechanych tras (kółek), gdy są one różne pod względem długości. Ważne dla rozstrzygnięcia sprawy jest porównanie ilości przejechanych kilometrów a nie tras.

Z załączonego przez pozwanego zestawienia wynika, że można było wykonać mniej tras, a przejechać więcej kilometrów. Z zestawienia wynika, że powód wykonywał większą ilość tras do K. (1) z rozwożeniem po drodze pojazdów po kraju. Ponadto wykonanie 5 tras to możliwość przejechania np. 6.000 czy 12.000 kilometrów. Powód wykonując 4 trasy przejeżdżał 7.000-10.000 km. W lutym 2013 r. powód wykonał 4 trasy i przejechał ponad 10.000 km. Niektórzy kierowcy wykonywali pracę w składzie dwuosobowym, co zwiększało tempo pracy. Z załączonego zestawienia nie wynika, aby powód odstawał z pracą od innych kierowców. Zdaniem sądu powód został wytypowany do zwolnienia

w związku z utratą prawa do renty i stopnia niepełnosprawności. Pozwany dążył do zmniejszenia zatrudnienia ze względów ekonomicznych. Z informacji pracodawcy i ZUS-u wynika, że u pozwanego nastąpiła redukcja zatrudnienia o około 10 % (w stosunku październik do czerwca 2013).

Pracodawca wypowiedział pracownikowi umowę o pracę ogólnikowo formułując przesłankę rozwiązania umowy. Jednakże powodowi była znana przyczyna, którą było nie realizowanie 5 tras na trasie K.(Polska) – K. (1) (Słowenia) – K.(Polska) w czasie 4 tygodni. Pracodawca założył bowiem, że jego kierowcy winni taką ilość realizować, aby firma uzyskała dobre wyniki ekonomiczne. Kierunek słoweński realizowało około 20 kierowców. Według pracodawcy powód należał do najgorszych kierowców obsługujących tą trasę. Zdaniem sądu, pracodawca poczynił błąd uwzględniając tylko ilość tras, a nie przejechane kilometry. Uwzględnić trzeba było także: obsługę pojazdu, trasy krajowe, awarie, absencję w pracy. Zdaniem sądu o jakości pracy powoda jak i innych kierowców świadczy przygotowane przez pracodawcę zestawienie na kartach 145-149 akt. Z tego zestawienia nie wynika w żaden sposób, aby powód odstawał z pracą od innych. Dlatego też Sąd I instancji uznał, że wypowiedzenie powodowi umowy o pracę było nieuzasadnione (art. 45 par.1 kodeksu pracy). Wpływ na to miało pozbawienie powoda stopnia niepełnosprawności (preferencje dla pracodawcy). Powodowi należy się więc odszkodowanie w wysokości 3-miesięcznego wynagrodzenia (art. 47/1 kodeksu pracy).

Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw aby przyznać powodowi odsetki od dnia wręczenia wypowiedzenia. Odsetki zasądzono od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu, zgodnie z uchwałą sądu najwyższego z dnia 06.03.2003, III PZP 3/03, OSN 5/2004 poz.74.

Sąd I instancji stwierdził, że u pozwanego nastąpiła redukcja zatrudnienia o blisko 10 %, w okresie od czasu wręczenia powodowi wypowiedzenia do października 2013r. Wypowiedzenie powoda miało skutek na koniec września 2013. Świadek Ż. zeznał, że pozwany utracił prawo do wykonywania przejazdów do Słowenii. Firmy transportujące pojazdy konkurują między sobą, odpadają te, które nie mogą podołać konkurencji. Aby firma istniała musi szukać oszczędności. Zwalnianie pracowników, redukcja etatów, zatrudnianie pracowników z Ukrainy za niższe stawki (nowy pracownik otrzymuje niższe stawki, wraz ze wzrostem stażu wynagrodzenie rośnie), to działania pracodawcy zmierzające do szukania oszczędności. Dlatego też Sąd I instancji uznał, że powód został zwolniony z przyczyn ekonomicznych (art. 10 ustawy z dnia 13.03.2003 o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników Dz.U.2003.90.844 ze zm.) i należy mu się odprawa 3-miesięczna z racji długiego stażu pracy (art. 8 ust.1 pkt3 ustawy z 13.03.2003 r.). Pracodawca poprzez swe działania chce ukryć faktyczne powody rozwiązywania stosunków pracy. Pozwany ma zadanie ułatwione ze względu na dużą rotację zatrudnionych. Odsetki w tym wypadku należą się od dnia zakończenia pracy.

Ponieważ pozwany przegrał sprawę w 100 %, gdyż odsetki od odszkodowania nie mają tu istotnego znaczenia, dlatego też na podstawie art. 98 i 108 kodeksu postępowania cywilnego, całością kosztów postępowania obciążył pozwanego. Koszty postępowania to koszty sądowe (opłata od pozwu w wysokości 5 % wartości przedmiotu sporu) i koszty zastępstwa procesowego. Wynagrodzenie pełnomocnika powoda określono w najniższej kwocie, zgodnie z przepisami par. 6 pkt5 i par.11 ust1 pkt2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Apelację od wyroku Sądu I instancji wniosła strona pozwana, skarżąc wyrok w części dotyczącej zasądzenia na rzecz powoda odprawy pieniężnej w kwocie 10.865,58zł tj. pkt. 1 b wyroku. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 8 ust. 1 w związku z art. 1 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz.U.nr 90 poz. 844 ze zm.), poprzez zasądzenie na rzecz powoda odprawy pieniężnej i poprzez przyjęcie, że stosunek pracy łączący pozwanego z powodem uległ rozwiązaniu wyłącznie z przyczyn nie dotyczących pracownika, w trybie określonym w art. 10 ust. 1 przewidzianym dla zwolnień indywidualnych, a tym samym, że powodowi przysługuje odprawa pieniężna.

2. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c. polegając na:

a) błędnym ustaleniu stanu faktycznego sprawy, poprzez pominięcie w ocenianym materiale dowodowym:

- dowodu wskazanego przez pozwanego jako uzasadnienie i wyjaśnienie przyczyn zmian zatrudnienia w firmie pozwanego w grupie kierowców, tj. pisma procesowego pozwanego z dnia 16.10.2013r. do którego załączone zostało zestawienie zmian kadrowych w grupie kierowców za okres od 11.05.2013r. do 30.09.2013r.

- dowodu obejmującego zestawienie zatrudnienia w Spółce pozwanego od V do IX 2013r.

b) błędnym ustaleniu stanu faktycznego sprawy, poprzez ustalenie stanu zatrudnienia w spółce pozwanego na podstawie liczby ubezpieczonych zgłaszanych do ZUS (zestawień ZUS P DRA) obejmujących liczbę zatrudnionych w ramach stosunku pracy oraz zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia.

Wnosiła o :

a) zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej zasądzenia odprawy pieniężnej w kwocie 10.865,58zł na rzecz A. B.od pozwanego (...) Sp. z o.o. w K.tj. pkt. 1 podpunkt b) wyroku i oddalenie powództwa w tej części;

b) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych

ewentualnie wnosiła o:

c) uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej zasądzenia odprawy pieniężnej w kwocie 10.865,58zł na rzecz powoda od pozwanego tj.pkt. 1 b) oraz rozstrzygnięcia o kosztach procesu pkt. 3 wyroku,

d) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy w Kaliszu z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach dotychczasowego postępowania.

Powód w odpowiedzi na apelację wniósł o:

1. oddalenie apelacji pozwanego;

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest w całości uzasadniona i zasługuje na uwzględnienie.

Skarżąca trafnie wskazuje, iż w rozpoznawanej sprawie doszło do naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez błędne ustalenie stanu zatrudnienia w pozwanej Spółce na podstawie liczby ubezpieczonych zgłaszanych do ZUS (zestawień ZUS P DRA) obejmujących liczbę zatrudnionych w ramach stosunku pracy oraz zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia oraz pominięcie przy ustaleniu stanu faktycznego sprawy a następnie przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego pisma procesowego pozwanego z dnia 16.10.2013 r., do którego załączone zostało zestawienie zmian kadrowych w grupie kierowców za okres od 11.05.2013 r. do 30.09.2013 r., wskazanego przez pozwanego jako uzasadnienie i wyjaśnienie przyczyn zmian zatrudnienia w firmie pozwanego w grupie kierowców.

Sąd I instancji oparł swoje ustalenia dotyczące redukcji zatrudnienia o blisko 10 %, w okresie od czasu wręczenia powodowi wypowiedzenia do października 2013 r. na podstawie liczby ubezpieczonych zgłaszanych do ZUS, obejmujących liczbę zatrudnionych w ramach stosunku pracy oraz zatrudnionych na podstawie umowy zlecenia opierając się w tym względzie na informacji ZUS, która obejmowała wszystkie osoby zgłoszone do ubezpieczenia

przez pozwanego. Okoliczność ta nie ma jednakże dla rozpoznania żądania powoda o odprawę istotnego znaczenia, gdyż art. 8 ustawy znajduje również zastosowanie w przypadku zwolnień indywidualnych, gdy zwolnienia w okresie nieprzekraczającym 30 dni obejmują mniejszą liczbę pracowników niż określona w art. 1 ustawy.

Z przedłożonego przez stronę pozwaną zestawienia zmian kadrowych w grupie kierowców za okres od 11.05.2013 r. do 30.09.2013 r. dołączonego do pisma procesowego pozwanego z dnia 16.10.2013 r. nie wynika, aby do rozwiązania stosunku pracy z kierowcami dochodziło wyłącznie na skutek wypowiedzenia umowy o pracę dokonanego przez pozwanego. Wręcz przeciwnie zestawienie to wskazuje na rozmaite przyczyny ustania stosunku pracy z kierowcami. Wynika z niego także, że miały miejsce przypadki przyjęcia kierowców do pracy w okresie biegnącego dla powoda wypowiedzenia co zaprzecza tezie o redukcji zatrudnienia przez pozwaną.

Zarzut naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 8 ust. 1 w związku z art. 1 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz. U. nr 90 poz. 844 ze zm.) jest również uzasadniony.

Sąd I instancji wskazał na przyczyny ekonomiczne jako przyczynę rozwiązania z powodem stosunku pracy przyjmując jednocześnie, iż wpływ na to miała utrata przez powoda prawa do renty i stopnia niepełnosprawności. Utrata przez powoda prawa do renty i stopnia niepełnosprawności wskazuje raczej na przyczynę dotyczącą pracownika a nie pracodawcy a przeciwko ograniczaniu zatrudnienia kierowców przez pozwanego świadczą dalsze przyjęcia kierowców do pracy w okresie wypowiedzenia powodowi umowy o pracę. Sad I instancji jako przyczynę zwolnienia powoda przyjmował zmniejszenie zatrudnienia ze względów ekonomicznych wskazując na utratę kontraktu na przewozy na trasie, (...). Tymczasem utrata kontraktu na obsługę tej trasy miała miejsce dopiero po wypowiedzeniu powodowi umowy o pracę.

Ciężar dowodu, że do rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę doszło z przyczyn nie dotyczących pracownika obciąża powoda. W przedmiotowym postępowaniu powód nie wykazał, iż do rozwiązania z nim stosunku pracy doszło z przyczyn nie dotyczących pracownika. Prawomocne zasądzenie na rzecz powoda odszkodowania z tytułu nieuzasadnionego wypowiedzenia umowy o pracę bez jednoczesnego udowodnienia przez pracownika istnienia innej niż podana we wypowiedzeniu przyczyny rozwiązania stosunku pracy i to przyczyny wyłącznej nie upoważnia do uwzględnienia powództwa o odprawę pieniężną z art. 8 w związku z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2008r. I PK 22/08 OSNP 2010/3-4/32). Dla uzyskania odprawy pracownik musi wykazać, że do rozwiązania z nim umowy o pracę doszło z przyczyn go nie dotyczących. Takiej zaś okoliczności powód nie udowodnił.

Wobec powyższego na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. wyrok w zaskarżonej części podlegał zmianie, a powództwo o odprawę pieniężną oddaleniu. O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c.

O zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą orzeczono na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 490).